

Feiten en Mythen in het debat rond neonicotinoïden

Ter informatie voor het Tweede Kamer debat op 28 mei over neonicotinoïden en glyfosaat, met aandacht voor de brief van de milieuorganisaties van 26 mei 2015 en het EASAC rapport over neonicotinoïden

Een effectief pakket van bestrijdingsmiddelen is essentieel voor een duurzame land- en tuinbouw. Normoverschrijding in oppervlaktewater voorkomen is belangrijk. Bayer CropScience zet zich daarom al jaren in voor verantwoord en zorgvuldig gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Feit: Emissies imidacloprid in Delftland¹ gehalveerd

In de brief van de milieuorganisaties wordt gesproken over een toename van het aantal normoverschrijdingen. Dit geeft een vertekend beeld. De milieuorganisaties laten daarbij het percentage meetpunten met overschrijdingen zien. Kijken we echter naar de totale hoeveelheid imidacloprid dan zien we een heel ander beeld. Als we alle meetwaarden van 2013-2014 bij elkaar optellen en vergelijken met de periode 2014-2015 dan zien we een gemiddelde halvering van de hoeveelheid imidacloprid in het oppervlaktewater. De overschrijdingen van de MAC-norm over alle metingen blijkt fors gedaald van 23% in 2013 naar 13% in 2014-2015. Dit is een afname van ruim 40%.

Feit: Een schone sloot is haalbaar maar kost tijd

De afgelopen jaren is de emissie van bestrijdingsmiddelen sterk afgenomen. De milieukwaliteit is verbeterd. In de Tweede Nota Duurzame gewasbescherming zijn nieuwe doelen gesteld. Er zijn voldoende maatregelen beschikbaar om deze te realiseren (ook voor imidacloprid). Boeren en tuinders investeren in emissiebeperking (o.a. collectieve zuivering glastuinbouw), bedrijven investeren in nieuwe groene producten (o.a. Greendeal Groene Gewasbescherming) en de overheid werkt aan nieuwe etiketten, de aanpassing van wet- en regelgeving (activiteitenbesluit) en de handhaving. Dit kost tijd en leidt niet van vandaag op morgen tot het beoogde resultaat.

Feit: Het verbieden van één stof is dweilen met de kraan open

Het verbieden van één stof leidt tot vervanging door een ander stof, met nieuwe emissieproblemen tot gevolg. Dit is symboolpolitiek. De enige echte oplossing is het duurzaam tegengaan van emissies door aanleg van zuivering (collectief of individueel), tegen gaan van erfafspoeling (aanleg was- en spoelplaatsen) en voorkomen van gebruiksemissies (akkerranden, deflectoren, spuitdoppen, ...). Anders is sprake van het spreekwoordelijke dweilen met de kraan open, waardoor veilige en effectieve middelen onnodig verloren gaan voor de Nederlandse land- en tuinbouw.

Mythe: Neonicotinoïden belangrijke oorzaak achteruitgang biodiversiteit

In de conclusies van het EASAC rapport wordt gesuggereerd dat neonicotinoïden een belangrijke oorzaak zijn van biodiversiteitverlies. Een oorzakelijk verband is er echter niet (*Bron: EASAC*). Biodiversiteitverlies kent vele factoren van verminderde milieukwaliteit door o.a. verdroging en vermessing tot verlies aan habitat door o.a. landbouw, wonen en vervoer. Daar wordt door EASAC in de conclusies aan voorbij gegaan. Bovendien blijkt uit de recente cijfers dat de achteruitgang van veel natuur in Nederland is gestopt en er zelfs sprake is van herstel (*Bron: CBS en PBL*). Dit ondanks het gebruik van neonicotinoïden. (*zie ook de bijgesloten reactie van Nefyto op het EASAC rapport*)

Mythe: De honingbij wordt in haar voortbestaan bedreigd

Milieuorganisaties roepen al jaren dat de honingbij gevaar loopt. Wereldwijd is het aantal honingbijen de afgelopen jaren echter met 40% toegenomen. In Europa is het aantal bijen al jaren stabiel en in de opkomende economieën, als India, China en Mexico, waar honing produceren goedkoper is neemt het aantal bijen sterk toe (*Bron* FAO).

Mythe: Neonicotinoïden veroorzaken wintersterfte

Er is geen systematisch verband tussen het gebruik van neonicotinoïden en de wintersterfte van honingbijen. In Australië worden volop neonicotinoïden gebruikt en is geen sprake van een probleem met wintersterfte. In Nederland ligt de wintersterfte de afgelopen drie jaar rond de normale waarde van 10% (*Bron: WUR*), ondanks het gebruik van neonicotinoïden. Het vorig jaar gestarte Nederlandse bijensurveillance programma, onderdeel van het Actieprogramma Bijengezondheid, zal mogelijk tot meer inzicht in wintersterfte en de eventuele rol van neonicotinoïden daarbij leiden.

Mythe: Neonicotinoïden zijn verantwoordelijk voor de achteruitgang van wilde bijen

Het aantal wilde bijen in Nederland is sinds de jaren vijftig snel afgenomen. De meest belangrijke reden daarvoor is het verdwijnen van Bed (leefruimte) and Breakfast (wilde bloemen) voor wilde bijen (*Bron: Alterra en Naturalis*). De afgelopen jaren is deze afname voor veel wilde bijen gestopt en is zelfs sprake van herstel (*Bron: Naturalis*). Dit ondanks het gebruik van neonicotinoïden. Wilde bijen zijn blij met een groter aanbod van B&B door nieuwe natuur en betere bescherming van bestaande natuur (*Bron: Naturalis*).

Mythe: Watervogels sterven uit door watervervuiling met neonicotinoïden

Het aantal watervogels in Nederland is sinds de jaren vijftig snel afgenomen. Sinds een aantal jaren is voor veel soorten deze afname vertraagd of gestopt. Een groot aantal watervogels is in aantal stabiel of neemt toe (*Bron: CBS en SOVON*). Dit ondanks het gebruik van neonicotinoïden. Veel (Water)vogels profiteren van nieuwe en betere bescherming van bestaande natuur (*Bron: Natuurmonumenten, Zuid-Hollands Landschap*).

Datum: 27 mei 2015

Contactpersoon: 5.1.2.e 5.1.2.e [@bayer.com](mailto:5.1.2.e@bayer.com), 5.1.2.e

ⁱ Gegevens van de overige Waterschappen zijn niet bekeken.